

אין בין המודר פרק רביעי נדרים

לח.

עין משפט נר מצוה

לג א מיי פ"ו מהל' סודי
המורה ה"א ז'
לד ב מיי פ"ו מהל' סודי
ה"א ד פתח לאון רמב
טו"ש ע"ד סימן רמ"א פ"ב:

הגהות הב"ח

(א) גמ' כמנן שקל ומשה:
(ב) רש"י ד"ה ז' ז' ז'
ד' המצוה: (א) ד"ה ידוך
ס' כתיב תהיה קריא ולא
קרי' לכו ידוך שני
דמנן: (ד) ד"ה פירשו ס'
דגבור היה: (ה) ד"ה
לאפוקי וכו' כ"ע נמי לאו
דגלינן ימיה:

הגהות הגר"א

[א] גמ' ז' ז' ז' ז'
מנחם וי"ב את דהנפש
ובספריו עוד ג' אס
למנון (ש"צ י"ג) אס
דמנוקס (ש"ס ט"ו) אס
דכאשר (ש"ס י"ט) וכו'
גמ"ס פ"ו ה"ט):

הגהות מהר"ל לנרא

[א] רש"י ד"ה ז' ז'
המורה. כתיב צימיה. ז"ל
את דהנפש כתיב צימיה
(ל"ח ט"ו) וכו' כתיב ה"ר
ד"ה אס ד"ה גואל:

פירוש הרא"ש

ידוך הדודוך. שמי
פגמים ומד לא קרי: המוש
דפאת נגב. צימיה: אס
דיגאל. צומת: לתלחה
דיבול: צומת: אל משה
הנה אנכי בל אלך צנע
הנה צנעור שמע העם
דנבי עמך וגו': פסל לך
שך דא. וכל ספרינו
היו: טוב עין הוא יבורך.
זה משה דכתיב ביה כי טוב
הוא כי נתן מלחמו לל
אין להם אלא מורה דכתיב
לכו לחמו בלחמי ואין לל
אלה ישראל שנאמר וידל
תורה לו ישראל עמך וידל
לענין ידך וכו'. פלפול
בעלמא. הנהה והרפיות
והיוו כמנן שקל כי כל
המנחה והסכל רמזים
במנה המורה גלויות
האומות: אין הקב"ה
משרה שבינתו.
בנקיעות: דאריך וקפין.
לכין בקומה וקפין כמ
מינה אמל לא יליף
מקריטס דכתיב ויסע את
המנן: ז"ל קפשו שמות
המנן: השמים שערי בינה
ונתן לו למשה חוץ
מאחד. דכתיב מוקק
שבעמים: משום דעניו
היה. ומנהג חסידים היה שלל להטריח עליהם: ולא רצוננו. משמע אפילו מלחמו: ויתן שבריה. משמע על כל הספיקה:
מתני' וון את אשתו ואת בניו אע"פ שחייב במונותיהו. הייב אלשמו קלי אכל בני מנהו הוא דליכא ולא חיובה
דכתיב ככמויות כפ' (מט. מנהו לון את חסידות קל ומונח לצניס דברי כפי מאירי כפי יהודה אומר מנהו לון
את הנשים וכל שכן לגנות ובקטיטס ליכא לאוקמי דמקנת אשתא אשה (שם מט): שיהא אדם ון את בניו קטנים ולאו ממתין
היא ורבינו שם מוקי לה גניחא את אשמו ואתדעה ופקעה עמו לון: את בהבתו בין טמאה בו. דנחא ליה כשטומן
וקף מתי ליה:

ואם והמלוה. כתיב צימיה וא: ידוך הדודוך. כתיב (א) וקראי לא
גרם להו ידוך דכמנן ולא קריין: דכי גואל אספ. צרות: חמש דפאס
נגב. וטעמייהו לא מפרש ליה: לנמד אספס. אלמלא הקצ"ה ז'ה
לימנה לישראל: כספו נכס. אלמלא שמינה נמי להן לישראל:
למען סהיה לי נעד. שילמדו כל
המורה וילמדו אותה. אלמלא לישראל
נמי ימנה: פלפול צעלמא. הלצין
דכר ממוך דכר הוא דיתון למשה
וניהג זה טובת עין ונמנה לישראל:
פירסו. מכלל דגבור (א) הוא וגוף
גדול: ואימא דאריך היה וקטין. שלל
היה גופני ולא היה צנע כח: ועובין
שלל. ואפי' הכי שיבין: וספסרו
מעט. וו הוא אמת שאותה אמת היה
הקצ"ה ימירה עליו: אי בלא אגרא.
מאי רבותיה: לאפוקי מאן דשקל
בלא אגרא. כל מי שהוא רוצה חמורו
של חזירו בלא שכר ומאי מעליותא
היא דלא היה גזון כ"ע נמי (א) לא
גוזלין ימיהו: דלמא. האי דלא שקיל
אפי' באגרא לאו משום עושר דלמא
משום דעני הוא ולא הוה ליה משואות
ולכה לא היה לך: אלא מהכא.
שמעין דעשיר היה מפסל לך: ניסו
עמו. כלי תשמישו. וזה היה מרוב
עושר: לא חמור אחד מהם נשאפי.
בעל כחמו אפי' בשכר הא בלצון
צעלים היה שוכר. ואילו גבי שמואל וכו'
לא עשקתו ולא חלו לרעותו שלל היה
שוכר כל חלום ולא בלצון:
מתני' וון את אשתו ואת בניו.
של מודר: אע"פ. שהמודר חייב
במונותן כיון דלאו לפטומי
עדין ודי להן כנחאי שהוא מפרנסן
לאו הנאה מרובה עבד ליה: ולא
יוון אס כהמסו נו. הואיל
ולפטומי עדין עבד ליה הנאה
מרובה: נפשה לשמים וגופה שלו.
לאכילה משום הכי לא יוון אותה
לפטומי שמהנהו הנאה מרובה:
נפשה

ואת דהמצוה ידוך דהדודוך חמש דפאת
נגב אם דכי גואל הלין כתבן ולא קריין
אמר רב אחא בר אדא במערבא פסקין להדין
פסוקא לתלחא פסוקין ויאמר ה' אל משה
הנה אנכי בא אליך בעב הענן אמר רבי
חמוא בר' חנינא לא העשיר משה אלא
מפסולתן של לוחות שנאמר פסל לך שני
לוחות אבנים כראשונים פסולתן שלך היא
אמר רבי יוסי בר' חנינא לא ניתנה תורה אלא
למשה ולזרעו שנאמר כתב לך פסל לך מה
פסולתן שלך אף כתבן שלך (א) משה נהג בה
טובת עין ונתנה לישראל ועליו הכתוב אומר
טוב עין הוא יבורך וגו' מתיב רב חסדא
ואותי צוה ה' בעת ההיא ללמד אתכם ואותי
צוה ואני לכם ראה למדתי אתכם חוקים
ומשפטים כאשר צויה ה' אלהי אותי צוה ואני
לכם ועתה כתבו לכם את השירה הזאת
השירה לחודה למען תזכרה לי השירה הזאת
לעד בבני ישראל אלא פילפולא בעלמא
אמר ר' יוחנן אין הקב"ה משרה שבינתו
אלא על גבור ועשיר ורחב ועניו וכולן כמשה
גבור דכתיב ויפרוש את האהל על המשכן
ואמר מר משה רבינו פרסו וכתיב עשר
אמות ארך הקרש וגו' אימא דאריך וקטין אלא
מן הדין קרא דכתיב ואתפוש בשני הלוחות
ואשליכם מעל שתי ידי ואשרבם ותניא
הלוחות ארכן ששה ורחבן ששה ועביין
שלושה עשיר פסל לך פסולתן שלך היא חכם
רב ושמואל דאמרי תרוייהו חמשים שערי
בינה נבראו בעולם וכולם נתנו למשה חסר
אחת שנאמר ותחסרהו מעט מאלהים עניו
דכתיב והאיש משה עניו מאד אמר ר' יוחנן
כל הנביאים עשירים היו מנלן ממושה ומשמואל מעמוס ומיונה משה דכתיב
לא חמור אחד מהם נשאתי אי בלא אגרא לאפוקי מאן דשקל בלא אגרא אלא
דאפי' באגרא דילמא משום דעני הוה אלא מן פסל לך פסולתן היא שלך שמואל
דכתיב הנני ענו בי נגד ה' ונגד משיחו את שור מי לקחתי וחמור מי לקחתי אי בחנם לאפוקי מאן דשקל
בחנם אלא דאפילו בשכר דלמא דעני הוה אלא מהכא ותשובתו הרמתה כי שם ביתו ואמר רבא כל
מקום שהלך ביתו עמו אמר רבא גדול מה שנאמר בשמואל יותר משנאמר במשה רבינו כתיב
לא חמור אחד מהם נשאתי דאפי' בשכר ואילו גבי שמואל אפי' ברצון לא שכרו דכתיב ויאמרו לא עשקתנו ולא
רצוננו וגו' עמוס דכתיב ויען עמוס ויאמר אל אמציה לא נביא אנכי ולא בן נביא אנכי כי בוקר אנכי וכולם
שקמים כדמתרגם רב יוסף ארי מרי גיתאי אנה ושקמין לי בשפלתא וגו' יונה דכתיב ויתן שכרה וירד בה וא"ר
יוחנן שנתן שכרה של ספינה כולה אמר ר' רומנוס שכרה של ספינה הוויא ד' אלפים דינרי דהבא וא"ר יוחנן
בתחלה היה משה למוד תורה ומשכחה עד שניתנה לו כמתנה שנאמו ויתן אל משה ככלתו לדבר אתו: מתני'
יוון את אשתו ואת בניו אע"פ שהוא חייב במונותן ולא יוון את בהמתו בין טמאה בין טהור ר' אליעזר אומר ון את
הטמאה ואינו ון את הטהור אמרו לו מה בין טמאה לטהור אמר להו שהטהור נפשה לשמו וגופה שלו וטמאה
נפשה

היה. ומנהג חסידים היה שלל להטריח עליהם: ולא רצוננו. משמע אפילו מלחמו: ויתן שבריה. משמע על כל הספיקה:
מתני' וון את אשתו ואת בניו אע"פ שחייב במונותיהו. הייב אלשמו קלי אכל בני מנהו הוא דליכא ולא חיובה
דכתיב ככמויות כפ' (מט. מנהו לון את חסידות קל ומונח לצניס דברי כפי מאירי כפי יהודה אומר מנהו לון
את הנשים וכל שכן לגנות ובקטיטס ליכא לאוקמי דמקנת אשתא אשה (שם מט): שיהא אדם ון את בניו קטנים ולאו ממתין
היא ורבינו שם מוקי לה גניחא את אשמו ואתדעה ופקעה עמו לון: את בהבתו בין טמאה בו. דנחא ליה כשטומן
וקף מתי ליה:

היה. ומנהג חסידים היה שלל להטריח עליהם: ולא רצוננו. משמע אפילו מלחמו: ויתן שבריה. משמע על כל הספיקה:
מתני' וון את אשתו ואת בניו אע"פ שחייב במונותיהו. הייב אלשמו קלי אכל בני מנהו הוא דליכא ולא חיובה
דכתיב ככמויות כפ' (מט. מנהו לון את חסידות קל ומונח לצניס דברי כפי מאירי כפי יהודה אומר מנהו לון
את הנשים וכל שכן לגנות ובקטיטס ליכא לאוקמי דמקנת אשתא אשה (שם מט): שיהא אדם ון את בניו קטנים ולאו ממתין
היא ורבינו שם מוקי לה גניחא את אשמו ואתדעה ופקעה עמו לון: את בהבתו בין טמאה בו. דנחא ליה כשטומן
וקף מתי ליה:

היה. ומנהג חסידים היה שלל להטריח עליהם: ולא רצוננו. משמע אפילו מלחמו: ויתן שבריה. משמע על כל הספיקה:
מתני' וון את אשתו ואת בניו אע"פ שחייב במונותיהו. הייב אלשמו קלי אכל בני מנהו הוא דליכא ולא חיובה
דכתיב ככמויות כפ' (מט. מנהו לון את חסידות קל ומונח לצניס דברי כפי מאירי כפי יהודה אומר מנהו לון
את הנשים וכל שכן לגנות ובקטיטס ליכא לאוקמי דמקנת אשתא אשה (שם מט): שיהא אדם ון את בניו קטנים ולאו ממתין
היא ורבינו שם מוקי לה גניחא את אשמו ואתדעה ופקעה עמו לון: את בהבתו בין טמאה בו. דנחא ליה כשטומן
וקף מתי ליה:

היה. ומנהג חסידים היה שלל להטריח עליהם: ולא רצוננו. משמע אפילו מלחמו: ויתן שבריה. משמע על כל הספיקה:
מתני' וון את אשתו ואת בניו אע"פ שחייב במונותיהו. הייב אלשמו קלי אכל בני מנהו הוא דליכא ולא חיובה
דכתיב ככמויות כפ' (מט. מנהו לון את חסידות קל ומונח לצניס דברי כפי מאירי כפי יהודה אומר מנהו לון
את הנשים וכל שכן לגנות ובקטיטס ליכא לאוקמי דמקנת אשתא אשה (שם מט): שיהא אדם ון את בניו קטנים ולאו ממתין
היא ורבינו שם מוקי לה גניחא את אשמו ואתדעה ופקעה עמו לון: את בהבתו בין טמאה בו. דנחא ליה כשטומן
וקף מתי ליה:

ואם והמלוה. כתיב צימיה וא: ידוך הדודוך. כתיב (א) וקראי לא
גרם להו ידוך דכמנן ולא קריין: דכי גואל אספ. צרות: חמש דפאס
נגב. וטעמייהו לא מפרש ליה: לנמד אספס. אלמלא הקצ"ה ז'ה
לימנה לישראל: כספו נכס. אלמלא שמינה נמי להן לישראל:
למען סהיה לי נעד. שילמדו כל
המורה וילמדו אותה. אלמלא לישראל
נמי ימנה: פלפול צעלמא. הלצין
דכר ממוך דכר הוא דיתון למשה
וניהג זה טובת עין ונמנה לישראל:
פירסו. מכלל דגבור (א) הוא וגוף
גדול: ואימא דאריך היה וקטין. שלל
היה גופני ולא היה צנע כח: ועובין
שלל. ואפי' הכי שיבין: וספסרו
מעט. וו הוא אמת שאותה אמת היה
הקצ"ה ימירה עליו: אי בלא אגרא.
מאי רבותיה: לאפוקי מאן דשקל
בלא אגרא. כל מי שהוא רוצה חמורו
של חזירו בלא שכר ומאי מעליותא
היא דלא היה גזון כ"ע נמי (א) לא
גוזלין ימיהו: דלמא. האי דלא שקיל
אפי' באגרא לאו משום עושר דלמא
משום דעני הוא ולא הוה ליה משואות
ולכה לא היה לך: אלא מהכא.
שמעין דעשיר היה מפסל לך: ניסו
עמו. כלי תשמישו. וזה היה מרוב
עושר: לא חמור אחד מהם נשאפי.
בעל כחמו אפי' בשכר הא בלצון
צעלים היה שוכר. ואילו גבי שמואל וכו'
לא עשקתו ולא חלו לרעותו שלל היה
שוכר כל חלום ולא בלצון:
מתני' וון את אשתו ואת בניו.
של מודר: אע"פ. שהמודר חייב
במונותן כיון דלאו לפטומי
עדין ודי להן כנחאי שהוא מפרנסן
לאו הנאה מרובה עבד ליה: ולא
יוון אס כהמסו נו. הואיל
ולפטומי עדין עבד ליה הנאה
מרובה: נפשה לשמים וגופה שלו.
לאכילה משום הכי לא יוון אותה
לפטומי שמהנהו הנאה מרובה:
נפשה

ואת דהמצוה ידוך דהדודוך חמש דפאת
נגב אם דכי גואל הלין כתבן ולא קריין
אמר רב אחא בר אדא במערבא פסקין להדין
פסוקא לתלחא פסוקין ויאמר ה' אל משה
הנה אנכי בא אליך בעב הענן אמר רבי
חמוא בר' חנינא לא העשיר משה אלא
מפסולתן של לוחות שנאמר פסל לך שני
לוחות אבנים כראשונים פסולתן שלך היא
אמר רבי יוסי בר' חנינא לא ניתנה תורה אלא
למשה ולזרעו שנאמר כתב לך פסל לך מה
פסולתן שלך אף כתבן שלך (א) משה נהג בה
טובת עין ונתנה לישראל ועליו הכתוב אומר
טוב עין הוא יבורך וגו' מתיב רב חסדא
ואותי צוה ה' בעת ההיא ללמד אתכם ואותי
צוה ואני לכם ראה למדתי אתכם חוקים
ומשפטים כאשר צויה ה' אלהי אותי צוה ואני
לכם ועתה כתבו לכם את השירה הזאת
השירה לחודה למען תזכרה לי השירה הזאת
לעד בבני ישראל אלא פילפולא בעלמא
אמר ר' יוחנן אין הקב"ה משרה שבינתו
אלא על גבור ועשיר ורחב ועניו וכולן כמשה
גבור דכתיב ויפרוש את האהל על המשכן
ואמר מר משה רבינו פרסו וכתיב עשר
אמות ארך הקרש וגו' אימא דאריך וקטין אלא
מן הדין קרא דכתיב ואתפוש בשני הלוחות
ואשליכם מעל שתי ידי ואשרבם ותניא
הלוחות ארכן ששה ורחבן ששה ועביין
שלושה עשיר פסל לך פסולתן שלך היא חכם
רב ושמואל דאמרי תרוייהו חמשים שערי
בינה נבראו בעולם וכולם נתנו למשה חסר
אחת שנאמר ותחסרהו מעט מאלהים עניו
דכתיב והאיש משה עניו מאד אמר ר' יוחנן
כל הנביאים עשירים היו מנלן ממושה ומשמואל מעמוס ומיונה משה דכתיב
לא חמור אחד מהם נשאתי אי בלא אגרא לאפוקי מאן דשקל בלא אגרא אלא
דאפי' באגרא דילמא משום דעני הוה אלא מן פסל לך פסולתן היא שלך שמואל
דכתיב הנני ענו בי נגד ה' ונגד משיחו את שור מי לקחתי וחמור מי לקחתי אי בחנם לאפוקי מאן דשקל
בחנם אלא דאפילו בשכר דלמא דעני הוה אלא מהכא ותשובתו הרמתה כי שם ביתו ואמר רבא כל
מקום שהלך ביתו עמו אמר רבא גדול מה שנאמר בשמואל יותר משנאמר במשה רבינו כתיב
לא חמור אחד מהם נשאתי דאפי' בשכר ואילו גבי שמואל אפי' ברצון לא שכרו דכתיב ויאמרו לא עשקתנו ולא
רצוננו וגו' עמוס דכתיב ויען עמוס ויאמר אל אמציה לא נביא אנכי ולא בן נביא אנכי כי בוקר אנכי וכולם
שקמים כדמתרגם רב יוסף ארי מרי גיתאי אנה ושקמין לי בשפלתא וגו' יונה דכתיב ויתן שכרה וירד בה וא"ר
יוחנן שנתן שכרה של ספינה כולה אמר ר' רומנוס שכרה של ספינה הוויא ד' אלפים דינרי דהבא וא"ר יוחנן
בתחלה היה משה למוד תורה ומשכחה עד שניתנה לו כמתנה שנאמו ויתן אל משה ככלתו לדבר אתו: מתני'
יוון את אשתו ואת בניו אע"פ שהוא חייב במונותן ולא יוון את בהמתו בין טמאה בין טהור ר' אליעזר אומר ון את
הטמאה ואינו ון את הטהור אמרו לו מה בין טמאה לטהור אמר להו שהטהור נפשה לשמו וגופה שלו וטמאה
נפשה

היה. ומנהג חסידים היה שלל להטריח עליהם: ולא רצוננו. משמע אפילו מלחמו: ויתן שבריה. משמע על כל הספיקה:
מתני' וון את אשתו ואת בניו אע"פ שחייב במונותיהו. הייב אלשמו קלי אכל בני מנהו הוא דליכא ולא חיובה
דכתיב ככמויות כפ' (מט. מנהו לון את חסידות קל ומונח לצניס דברי כפי מאירי כפי יהודה אומר מנהו לון
את הנשים וכל שכן לגנות ובקטיטס ליכא לאוקמי דמקנת אשתא אשה (שם מט): שיהא אדם ון את בניו קטנים ולאו ממתין
היא ורבינו שם מוקי לה גניחא את אשמו ואתדעה ופקעה עמו לון: את בהבתו בין טמאה בו. דנחא ליה כשטומן
וקף מתי ליה:

היה. ומנהג חסידים היה שלל להטריח עליהם: ולא רצוננו. משמע אפילו מלחמו: ויתן שבריה. משמע על כל הספיקה:
מתני' וון את אשתו ואת בניו אע"פ שחייב במונותיהו. הייב אלשמו קלי אכל בני מנהו הוא דליכא ולא חיובה
דכתיב ככמויות כפ' (מט. מנהו לון את חסידות קל ומונח לצניס דברי כפי מאירי כפי יהודה אומר מנהו לון
את הנשים וכל שכן לגנות ובקטיטס ליכא לאוקמי דמקנת אשתא אשה (שם מט): שיהא אדם ון את בניו קטנים ולאו ממתין
היא ורבינו שם מוקי לה גניחא את אשמו ואתדעה ופקעה עמו לון: את בהבתו בין טמאה בו. דנחא ליה כשטומן
וקף מתי ליה:

היה. ומנהג חסידים היה שלל להטריח עליהם: ולא רצוננו. משמע אפילו מלחמו: ויתן שבריה. משמע על כל הספיקה:
מתני' וון את אשתו ואת בניו אע"פ שחייב במונותיהו. הייב אלשמו קלי אכל בני מנהו הוא דליכא ולא חיובה
דכתיב ככמויות כפ' (מט. מנהו לון את חסידות קל ומונח לצניס דברי כפי מאירי כפי יהודה אומר מנהו לון
את הנשים וכל שכן לגנות ובקטיטס ליכא לאוקמי דמקנת אשתא אשה (שם מט): שיהא אדם ון את בניו קטנים ולאו ממתין
היא ורבינו שם מוקי לה גניחא את אשמו ואתדעה ופקעה עמו לון: את בהבתו בין טמאה בו. דנחא ליה כשטומן
וקף מתי ליה:

היה. ומנהג חסידים היה שלל להטריח עליהם: ולא רצוננו. משמע אפילו מלחמו: ויתן שבריה. משמע על כל הספיקה:
מתני' וון את אשתו ואת בניו אע"פ שחייב במונותיהו. הייב אלשמו קלי אכל בני מנהו הוא דליכא ולא חיובה
דכתיב ככמויות כפ' (מט. מנהו לון את חסידות קל ומונח לצניס דברי כפי מאירי כפי יהודה אומר מנהו לון
את הנשים וכל שכן לגנות ובקטיטס ליכא לאוקמי דמקנת אשתא אשה (שם מט): שיהא אדם ון את בניו קטנים ולאו ממתין
היא ורבינו שם מוקי לה גניחא את אשמו ואתדעה ופקעה עמו לון: את בהבתו בין טמאה בו. דנחא ליה כשטומן
וקף מתי ליה:

מוסף רש"י

פסולתן שלך. הלאה מהצד ספרינו מן האלו ואמר לו הפסולת. יתה. שיהא עמך. משמע נחמס מאלהים (שם). כי שם ביתו. לעיל מיה כתיב והיה מני שנה בשנה וקבץ בני כל והמנחה ושפט את ישראל
וסמך ליה ותשובתו הכתמה כי שם ביתו, וכו' חייב יודע ששם ביתו, אלא אכילהו מקומות דקרא דלעיל מיהיה קל, שכל מקום שהיה הולך שם היה נושא כלי תשמישו עמו ואלה מיימיהו, שלל להטות מן הארץ (ברכות י"א).

תוספות

ואת דהמצוה פירשה ואמתן ואינו קי כשום חומש: ידוך הדודוך. צדקתך בהררי אל. ולא קרי חסר
בל דנקתו וי"א חיי' מונדקתן (א) שאמר לאנחם ודכתיב: [ואורי צוה]. הכי אמר משה לישראל אומי זוה ואני
לכם: למען תהיה השירה הזאת לעד ונגב ישראל. ואי כתיבה למוד מאי עדות איכא: אלא פילפולא בעלמא.
שעת חסידות הנהיגה נמסר למשה רבינו ונגב טובת עין ואמר משה כו': [ובתרי: עשר אמות אורך הקרש]. אלמלא
לכין היה יכוין דהיה אריך גבור היה: והלכין ונבטין בקרקע כתיב גדול: אי בלא אגרא. מי הוא דשקיל
בלא אגרא ומאי נדחא אלא אפילו באגרא לא שקיל דעשיר היה: דלמא משום דעני היה. ולא היה רוצה לשכור
מס: ביתו עמו. כלי תשמישו עמו ואינו נהנה משל חסר: דאילו במשה כתיב אל חמור אחד מהם נשאתי.
בעל כחמיהו מכלל דלענין שפירא לא היו רוצים לנכס מנהסר ואילו כמסו בשמואל כתיב לעניו משמע לא